

Incipit expositio plogi in librū Ezechielis pphete. Ezechiel ppha ꝛc. Iste plogus diuiditur in quinque pꝛiculas. In prima ostendit quibus pꝛphetia bectradit: vel quibus pꝛpheta in isto libro loquit: ibi. Ezechiel ppha ꝛc. In scda

describunt pꝛphetie tempus et locus: et loquendi modus. Tempus autem describitur tripliter: primo pꝛ etate pꝛphete: ibi. Tricesimo autem etatis sue anno, scdo pꝛ captiuitatem: ibi. Et captiuitatis quinto, tercio qꝛ pꝛphetauit simul tpe cum hieremia: unde dicitur hic. Et eodē tpe ꝛc. Locus tangit euz dicitur: In chaldaea ꝛc. Modus loquendi cum dicitur. Sermo est nec satis disertus ꝛc. In tercia parte pꝛmedat a dignitate et a fmonis profunditate. Dignitas notat cum dicitur. Sacerdos ꝛc. Sermonis profunditas notat: ibi. Principia voluminis ꝛc. In quarta pte insinuat hieronymus quare translulit librum istum. s. pꝛpter

Incipit plogus in Ezechielem prophetam.

Ezechiel ppha ꝛc. Cū ioachim rege iuda captiuus ductus est in babilonem ibique dicitur qꝛ cū eo captiui fuerant pꝛphetauit penitentibus qꝛ ad hieremie vaticiniū se vltro ab aduersariis tradidissent: cū viderēt adhuc vrbē hierosolymam stare quā ille casurā esse pꝛdixerat. Tricesimo autem etatis sue anno et captiuitatis quinto exorsus est ad pꝛcapitulos loqꝛ. Et eodē tpe hꝛ posterior hic i chaldaea: hieremias i iudea pꝛphetauerunt. Sermo eius nec satis disertus nec admodum rusticus est:

pter varietatem translationū a veritate hebraica discrepantium: ibi. Sed et vulgata eius editio ꝛc. In quinta inuitat paulant et eustochium: vt translationem istam legant docens qualiter subsannantes emulos pfundant: ibi. Legite igitur hunc libꝛ ꝛc. Bis visis lre in istam? b. Cū ioachim rege iuda. iij. Reg. xxiij. Trāstulit qꝛ ioachim in babilonem ꝛc. ibidem pꝛponit de ceteris captiuis qꝛ de istis translatis sunt in babilonē. c. Penitentibus qꝛ ad hieremie vaticinium. i. pꝛphetiam dicitis hieremie. i. Venient et ponent vnusquisqꝛ solū suū in introitu portarum hierusalem ꝛc. 3. Reg. xxi. Posui faciē meam super ciuitatē hanc in malū et nō in bonū ait dñs. In manu regis babilonis dabit: et eruret eā igni. Et pꝛponit ibidem qui habitauerit in vrbe hac morietur gladio fame et peste: qꝛ autē fugerit ad chaldeos qui obsident vos viuet. 3. Reg. xxxviii. a. Quicumqꝛ manserit in ciuitate hac morietur gladio fame et peste: qui autē pfugerit ad chaldeos viuet: et sequit. Tradēdo tradet ciuitas hec in manus exercitus regis babilonis ꝛc. Propter hōmō pꝛphetias terit: ioachim rex iuda tradidit se et suos regi babilonis oppugnati hierusalem: et ipse translulit eos in babilonē: sicut legitur iij. Reg. xxiij. quia rex babilonis non tūc destruxit hierusalem: sed constituit ibi regem sedechias. Penitebant isti qꝛ ad hieremie vaticiniū se vltro aduersariis tradidissent: cū rege ioachim. d. Cum viderent adhuc vrbem hierosolymam stare. sedechias regnate. e. Quam ille casuram eē pꝛdixerat. vt supradictus est: et tñ tota pꝛpheta eius verificata est sicut pꝛ. iij. Reg. xxiij. Isti erant iudei de quibus dicebat sedechias hieremie. xxxviii. Sollicitus suꝛ ppter iudeos qui transfugerunt ad chaldeos: ne forte tradar in manus eorū et illudant mihi. f. Exorsus est. id est incepit. In precedenti plogo in hieremiam inuenies vnde dicitur exorsus. g. Ad concaptiuos loquid est. p. pꝛpheta euz captiuis: sicut patet in principi

pio libri vbi dicitur: cum esset in medio captiuorꝛ ꝛc. b. Et eodem tpe ꝛc. pꝛphetauerunt. ipse et hieremias. id est pꝛtemporanei fuerunt in pꝛphetaando sicut de scolari qui fuit parisius in scolis pꝛ quadraginta annos et de alio scolari qui tñ pꝛ tres annos cum eo studuit dicitur qꝛ sunt cōtemporanei i studio: nō qꝛ i toto sed qꝛ in aliqua parte tꝛis pꝛueniunt.

Heretroqꝛ medio temperatus. Sacerdos et ipse fuit sicut hieremias ꝛc. Principia voluminis: et finē magnis habēs obscuritatibus involuta. Sꝛ et vulgata eius editio nō multū distat ab hebraico. Quā satis miror qd cāe extiterit: vt si eosdē i vniuersis libris habemꝛ interpretes in alijs eadez: in alijs diuersa trāstulerint. Regite igitur et hūc iuxta trāstatoꝛ nram: qmꝛ pꝛ cola scriptꝛ et comata manifestatiorem legentibus sensus tribuit. Si autē amici mei et hūc subsannauerint dicite eis qꝛ nemo eos pꝛpellat vt scribant. Sꝛ vereor ne illō eis eueniat qd grece significantius dicitur vt

trāstatio que fuit inuenta hierosolymis cuiꝛ auctor ignorat. p. Non multū. tñ in aliquibus. q. Distat ab he. i. ab hebraica veritate: et non solum ista trāstatio distat: sed etiā alie que sibi uicē aduersantur: vnde miratur hieronymus dicens. r. Unde satis miror ꝛc. eadem. que habet hebraica veritas s. In alijs diuersa. ab hebraica veritate. t. Per cola. i. pꝛ maiores orationis decisiones vel clausulas vt Esaie. j. Reliquerunt dominum: blasphemauerunt sanctum israel: ab alienati sunt retro: sꝛ. v. Et comata. i. minores decisiones quarū singule clausule parum valent pꝛ se: sed omnes simul collecte integrū sensum reddūt: vt Esa. j. De genti peccatrici: iplo grauit iniquitate: semini nequā filijs scelerat. In plogo sup esaiam inuenies plenus de colis et comatibus. c. Amici mei. i. inimici: ironia est: qꝛ est sentētia: pꝛnūciatiōni pꝛtrarium habens intellectum. y. Subsannauerint. subsannare ē rugato et pꝛtracto seu distorto naso irridere: vide in opusculo de expositione vocabulorum biblie. 3. Dicite eis qꝛ nemo eos pꝛpellat. vt scri. id est vt aliqua scripta faciant sicut vos me cogitis ad scribenduz: et ita pꝛempti confundentur. vel fm aliā literam. Dicite eis qꝛ nemo eos compellat vt scripta mea legant: et ista litera magis videtur pꝛcordare cum sequentibus: vnde dicit. a. Sed vereor ꝛc. quasi diceret. nemo eos pꝛpellat ad legendum scripta mea qꝛ ita subsannant. Sed vereor. id est timeo. b. Mel lud eis. sponte legentibus. c. Eueniat. id est contingat. d. Quod grece significantius dicitur. in de testationem talium qꝛ latine: quia apud grecos verbum est vsitatum et maxime de testationis expꝛssiuum. Vel significantius. id est valde significantiue: quia maxime de testationem signat. e. Et vocent fagolidoꝛi. i. maledicta comedentes. i.

Admodū. id est valde. m. Principia voluminis. s. primum capitulū. n. Et finem. s. vltima nouem capla: vide glossam posticam supra circa principium pꝛcedentis plogi. Sed et vulgata eius editio. id est

trāstatio que fuit inuenta hierosolymis cuiꝛ auctor ignorat. p. Non multū. tñ in aliquibus. q. Distat ab he. i. ab hebraica veritate: et non solum ista trāstatio distat: sed etiā alie que sibi uicē aduersantur: vnde miratur hieronymus dicens. r. Unde satis miror ꝛc. eadem. que habet hebraica veritas s. In alijs diuersa. ab hebraica veritate. t. Per cola. i. pꝛ maiores orationis decisiones vel clausulas vt Esaie. j. Reliquerunt dominum: blasphemauerunt sanctum israel: ab alienati sunt retro: sꝛ. v. Et comata. i. minores decisiones quarū singule clausule parum valent pꝛ se: sed omnes simul collecte integrū sensum reddūt: vt Esa. j. De genti peccatrici: iplo grauit iniquitate: semini nequā filijs scelerat. In plogo sup esaiam inuenies plenus de colis et comatibus. c. Amici mei. i. inimici: ironia est: qꝛ est sentētia: pꝛnūciatiōni pꝛtrarium habens intellectum. y. Subsannauerint. subsannare ē rugato et pꝛtracto seu distorto naso irridere: vide in opusculo de expositione vocabulorum biblie. 3. Dicite eis qꝛ nemo eos pꝛpellat. vt scri. id est vt aliqua scripta faciant sicut vos me cogitis ad scribenduz: et ita pꝛempti confundentur. vel fm aliā literam. Dicite eis qꝛ nemo eos compellat vt scripta mea legant: et ista litera magis videtur pꝛcordare cum sequentibus: vnde dicit. a. Sed vereor ꝛc. quasi diceret. nemo eos pꝛpellat ad legendum scripta mea qꝛ ita subsannant. Sed vereor. id est timeo. b. Mel lud eis. sponte legentibus. c. Eueniat. id est contingat. d. Quod grece significantius dicitur. in de testationem talium qꝛ latine: quia apud grecos verbum est vsitatum et maxime de testationis expꝛssiuum. Vel significantius. id est valde significantiue: quia maxime de testationem signat. e. Et vocent fagolidoꝛi. i. maledicta comedentes. i.

Ezechielis

Incorporantes sibi ea de quibus prius maledixerunt
deffabendo: quidam exponunt sic. fagin grece. id est est
quod comedere: lidozoz idem est quod maledictum: in-
de fagolidoz dicitur detractores quasi maledicta vel ma-
ledictioes comedentes. quia nihil aliud videntur habere in
ore nihil aliud
masticare: nisi
maledictas de-
tractioes.

Boc ē. apō
nōs.

Manducan-
tes senecias. q̄
si dicit nos lati-

vocent fagolidoz hoc est
manducantes senecias.
Explicit prologus.

nivo camus manducantes senecias q̄ apud grecos em-
phatice fagolidoz nuncupant. Senecia s̄m papiam
grecum est quod latine dicitur belua: immundus aial
banc. n. phisologus dicit aliquando marem aliquan-
do feminam. et q̄ est animal immundū emphatice co-
nūtur hic pro immundicia et est sensus. **M**andu-
cantes senecias. i. q̄d vnus detrahendo euomit alius
audiendo deglutit: et ita in hōi immundicijs delectan-
tur sicut famelicus delectatur in comedendo: s̄m spu-
ritationem hęc senecio senecionis dicitur aliquantulū
fener: et inde hęc senecia dicitur pilatura labioꝝ vel la-
bium senis vel illud rubeum quod est sub aure piscis
p quod discernit vtrū sit recens aut nō. videntur ergo
manducantes senecias. i. pilaturas illas que valde im-
munde sunt. vel senecias. i. labia sicut q̄s ex indigna-
tione et ira corrodit labia sua. vel senecias. id ē illas
piscū que nihil valent: et cito putrefiunt: p quas detra-
ctioes inutiles et fetide designant. **A**lii dicunt q̄ sene-
cie dicitur salive defluentes p genas senis quas p se-
nectute retinere non pōt: s̄ eas emittit p molares den-
tes qui canini. i. detractoz dicitur: quod puenit inui-
dis: de quoz molaribus frequens immundicia detra-
ctionis emittit. **A**lii dicunt q̄ senecia dicitur mus q̄ im-
mundus est. **A**lii dicunt q̄ senecia dicitur quedam herba
puocans appetitū. s̄. n. astrucium: et s̄m hoc exponunt.
Manducantes senecias. id ē appetitū detrahēdo pro-
uocantes in quo delectantur sicut famelicus in omestio-
ne. **E**xPLICIT QUALIFICATIO EXPOSITIO ILLIUS PROLOGI.

Incipit postilla fratris Nicolai de lyra super Eze-
chielem.

Aperi sunt celi et vidi visiones dei:
Ezechielis primo. In verbo po-
sito ab ezechiele dicto possunt no-
tari quatuor cause libri ezechielis
p̄bete quem pre manibus habe-
mus. s̄. efficiens formalis materia-
lis et finalis. **E**fficiens vō causa du-
plex est. s̄. principalis et instrumen-
talis. **P**incipalis vō est ipse spūs sanctus referans my-
steria in hoc libro descripta: qui designatur cuz dicitur
Aperi sunt celi. id est secreta celestia seu diuina p spm̄
sanctum: p̄pter q̄d dicit apocalipsis. iij. **H**ec dicit qui
habet clauē dauid qui aperit et nemo claudit. q̄ sp̄-
ritus sancti operatōnem nullus potest impedire. **C**au-
sa vō efficiens instrumentalis est ipse ezechiel p̄beta.
qui spiritu sancto referante vidit stenta in hoc libro:
et fideliter cōscripsit s̄m q̄ scribit apoca. i. **Q**uod vi-
des scribe in libro et mitte septē ecclesijs. id est vniuer-
sitati fidelium. ad quoz instructioes sunt destinata ea
que sunt in hoc libro descripta. **C**irca causam formale
sciendū est. q̄ duplex est forma libri. s̄. forma tractatus
et forma tractandi. **F**orma vō tractatus est diuisio li-
bri in partes: et capitula: de qua videbitur ad literam ac-
cedendo. **F**orma vō tractandi idem est q̄d mod⁹ agē-
di: qui in hoc libro non est p̄ rationem disquisitiuus: s̄
p̄beticus: et ideo notat cum dicit. **V**isiones. **I**n hoc
em libro plures visiones p̄beticę continentur: vt pate-
bit psequēdo: de quo potest exponi quod dicit **O**scē

Tū. **E**go visionem multiplicauit: et in manu p̄beta affi-
milatus sum. et p manus hic intelligunt opera. q̄ p̄bete
te sancti aliqui p̄betabant verbis: et aliqui sensibilib⁹ fa-
ctis: sicut dictum est in libro hieremie q̄ ipse captiuatio-
nem populi frequenter p̄nunciavit verbis: et aliqui factis
sc̄z portando catenas ligneas in collo suo: et sicut ezechiel
qui multas visiones p̄beticas habuit aliqui eas expli-
cauit verbis: et aliqui sensibilib⁹ factis: vt patebit. **J**. p̄se
quendo deo p̄cedente. **C**ause vō materialis et finalis tan-
gunt cum dicit dei. **E**t quātū pertinet ad causam mate-
rialem siue subiectiuam: sciendū q̄ sicut in naturali scien-
tia corpus mobile est subiectum sub ratione absoluta: et
in libris partialibus sub ratōne p̄tracta: vt in libro celi et
mundi corpus mobile ad situz: et sic de alijs. sicut in tota sa-
cra scriptura subiectum est ipse deus sub rōne absoluta:
p̄pter quod dicit theologia quasi sermo de deo. et in libris
partialibus sub ratione p̄tracta. **D**icit autē **R**a. s̄. q̄ om-
nes p̄bete nō sunt locuti nisi ad dies messie. id est p̄nu-
ciando tempora et mysteria xp̄i: q̄ xp̄c apud nos idem si-
gnat quod messias apud hebreos: xp̄c autē est nomen di-
uini suppositi: habentis diuinā naturam et humanam: et
s̄m hoc deus humanand⁹ est subiectum generaliter in li-
bris p̄betalibus: et sub ratōne magis contrahente in li-
bris singularibus: sicut in libris de anima qui est p̄ natu-
ralis philosophie corp⁹ mobile animatū est subiectum: et
sub ratōnibus ad huc magis p̄tractantibus in libris sc̄z
tib⁹ ad ipsum vt corp⁹ mobile animatuz anima vegeti-
ua in libro de vegetabilib⁹ et plantis: et corp⁹ mobile ani-
matuz respirans in libro de respiratōne. **D**e rōne vō con-
trahente ad hūc librum illud q̄d est generale omnino p̄be-
tis videbitur mihi q̄ p̄babiliter pōt dici q̄ becess ratio p̄-
dentie creaturis: ita q̄ deus humanand⁹ sub rōne p̄side-
ti: vel vt p̄sidentis creaturij est subiectuz in hoc libro: sicut
plenius videbitur psequendo: ista tamen p̄sidentia aliter
puenit ei s̄m humanam naturā et diuinā: q̄ s̄m diuinā
p̄betit sibi a principio creature: s̄m humanam vō a prin-
cipio incarnatōnis auctoritative tñ: sed executiue conue-
nit ei a tempore sue gloriose resurrectōnis: p̄pter q̄d tñc
dicit **M**atth. ultimo. **D**ata est mihi omnis potestas in ce-
lo et in terra. **S**ic ergo causa materialis vel subiectua bu-
ius libri est deus sub ratōne p̄dicta: p̄pter q̄d dicit infra
xl. **F**acta est sup me manus dñi et adduxit me illuc in vi-
sionibus dei. **C**irca causam finale sciendū q̄ deus est
principiū et finis omnium: s̄m q̄ dicitur apoc. i. ca. **E**go suz
alpha et o. i. principiuz et finis: et hoc loquendo de nne ex-
trinseco seu obiectiuo. finis autem intrinsecus seu subie-
ctiuus intellectualis nature duplex est. **Q**uius est p̄pin-
quus. s̄. cognitio dei et potissime habita via supernaturali
cum enigmate tñ: et vt habet dilectioez adiunctaz: et hic
est finis p̄pinquus hui⁹ libri. qui scriptus est ad habēduz
noticiam et dilectioez dei in p̄nti. de qua dicit **S**api. xij.
Qui sunt omnes homines in quibus nō subest scientia
dei. vanum autē dicitur illud q̄d nō attingit finem debituz
sicut medicina p̄dicat vana que non inducit sanitatem ad
quam est ordinata: omnes autē homines in q̄tum sunt fa-
cti ad imaginem dei ad beatitudinem supernaturalem
sunt finaliter ordinati ad quam non possunt attingere si-
ne ista scientia que est illius beatitudinis offensua: ad fi-
nem em̄ totaliter incognitum nullus pōt dirigere actus
suos p̄pter q̄d merito dicuntur vani homines carētes sci-
entia dei. **A**lius vō finis intellectualis nature est ratiois
sc̄z visio dei clara: p̄t habet adiunctā fructuē p̄fectam
et hic est finis remotus hui⁹ libri. sicut et totius sacre scri-
pture de quo siue dicit saluator **I**obā. xvij. **H**ec est vita
eterna vt cognoscant te solum deum verum et quem mi-
sisti hiesum christum ad quam vitam nos perducatur qui
cum patre et spiritu sancto viuūt et regnāt in secula seculorū
Amen.